

23.1.2018

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) kuuluttaa kaivoslain (10.6.2011/621) 40 §:n nojalla

kaivospiiriä koskevan laajennuslupahakemuksen (kaivoslupahakemus)

Hakija: Agnico Eagle Finland Oy

Lupatunnus: KL2017:0003

Kaivospiiri ja KaivNro: Suurikuusikko, 5965

Alueen sijainti: Kittilä

Kuvaus hakemuksen mukaisesta toiminnasta:

Suurikuusikon kaivospiirin laajentaminen

Mielipiteet ja muistutukset

Mielipiteet ja muistutukset hakemuksesta voi lähettää 22.2.2018 mennessä lupatunnus KL2017:0003 mainiten Tukesiin, osoitteeseen Valtakatu 2, 96100 Rovaniemi tai sähköisesti osoitteeseen kaivosasiat@tukes.fi

Kuulutuksen nähtävilläolo

Kuulemisasiakirjat ovat nähtävillä Kittilän kunnantalolla (Valtatie 15) ja Tukesin Rovaniemen toimipaikassa (Valtakatu 2, Rovaniemi). Kuulemisasiakirjoihin voi tutustua myös osoitteessa www.tukes.fi/lupahakemuskuulutukset

Lisätietoja Ossi Leinonen, puh. 029 5052 205

Kuulutettu 23.1.2018

Pidetään nähtävänä 22.2.2018 saakka

23.1.2018

KaivNro 5965
KL2017:0003

KAIVOSLUPAHAKEMUKSESTA KUULEMINEN (kaivoslaki 621/2011 40§)

YHTEENVETO KAIVOSLUPAHAKEMUKSESTA Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukesin) laatima

Asia	Suurikuusikon kaivospiirin (KaivNro 5965) laajentaminen (laajennusalue käsitellään kaivosluvelupahakemuksena)
Lupatunnus	KL2017:0003
Hakija	Agnico Eagle Finland Oy

Yhteystiedot:

Agnico Eagle Finland Oy, Kittilän kaivos
Pokantie 541
99250 Kiistala

puh. 016-642 238

Lisätietoja antaa:

Jaakko Saukkoriipi, puh. 050-439 0122

Hakemus

Kaivosyhtiö hakee kaivoslain 34 §:n mukaista kaivoslupaa kaivospiirin laajentamiseksi seuraavasti:

1. Sivukivialueen laajentaminen alueen maisemointi- ja jälkihoitotoimenpiteitä varten (nykyisen kaivospiirin länsipuolelle)
2. Pintavalutuskenttä 4:n liittäminen kokonaisuudessaan osaksi kaivosaluetta sekä lisäalueen kasvattaminen mm. pintamaiden läjitystä varten (Rimminvuoman länsipuolinen alue nykyisen kaivospiirin länsipuolella)
3. Lisäalue maanalaista malminetsintää ja louhintaa varten (malmikriittinen alue, nykyisen kaivospiirin luoteispuolella ja pohjoisessa)
4. Alue uutta NP4-rikastushiekka-altaan rakentamista varten (kaivospiirin pohjoispuolelle)
5. Alue tarvekiven louhintaa varten (kaivospiirin itäpuolelle)

Pinta-alaltaan suurin laajennus kohdistuu NP4-rikastushiekka-altaan rakentamisalueelle.

Yhtiö hakee myös kaivoslain 169 §:n mukaista lupaa uuden altaan rakentamistöiden aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta niiden alueiden osalta, joihin yhtiöllä on käyttö- ja omistusoikeus.

Yhtiö esittää hakemuksessaan lisäksi, ettei kaivosalueen laajennuksen osalta sovellettaisi kaivoslain 12 luvun 121 §:ää kaivosturvallisuusluvan tarpeesta tai 130 §:ää kaivosturvallisuusluvan muuttamisesta.

Hakemuksen peruste

Kaivoslaki (503/1965) on kumottu 1.7.2011 voimaan tulleella kaivoslailla (621/2011). Uuden kaivoslain 182 §:n mukaan, jos kaivospiirimääräyksessä osoitettua käyttöaluetta on tarpeen laajentaa, sovelletaan mitä kaivoslain muuttamisesta uuden lain 69 ja 72 §:ssä säädetään.

Kaivosluvan haltijan on haettava kaivosluvan muuttamista, jos kaivosalue tai kaivoksen apualue taikka osa niistä ei enää ole 19 §:ssä tarkoitetulla tavalla välttämätön taikka kaivostoiminnassa tapahtuu sellainen muutos, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa. Kaivoslaki (621/2011) 69 §

Agnico Eagle Finland Oy hakee Suurikuusikko -kaivospiirille laajennuslupaa. Hakemuksessa pyydettiin laajentamaan kaivospiirin käyttöaluetta. Ehdotus kaivoslupa-alueen nimeksi on Suurikuusikko.

Kaivoslupahakemuksessa on kysymys kaivosalueen (kaivoslaki 621/2011 19§) laajentamisesta, joka tässä tapauksessa tarkoittaa nykyisen kaivospiirin käyttöalueen laajentamista kaivosalueena. Nykyisen kaivospiirin käyttöalue pysyy ennallaan.

Kaivosviranomainen voi perustellusta syystä hakijan pyynnöstä kaivoslupaa koskevassa päätöksessä määrätä, että luvassa yksilöityihin toimenpiteisiin voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä lupapäätöstä noudattaen. Sanottu ei koske uraanin tai toriumin tuottamista koskevaa kaivoslupaa.

Edellytyksenä määräykselle on, että täytäntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi ja hakija asettaa kaivosviranomaisen määräämän vakuuden niiden edunmenetysten ja kustannusten korvaamiseksi, jotka päätöksen kumoaminen tai lupamääräysten muuttaminen voi aiheuttaa. Vakuuteen sovelletaan vastavasti, mitä 10 luvussa säädetään. Kaivosluvan ja kaivosturvallisuusslunan osalta edellytyksenä määräykselle on lisäksi, että kaivosalue ja kaivoksen apualue on otettu luvanhaltijan haltuun 82 §:n mukaisesti, jolleivät alueet kuulu luvanhaltijalle.

Kaivosviranomainen voi päätöksellään antaa 1 momentissa tarkoitetun määräyksen samoin edellytyksin valitusajan kuluessa tai 14 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä erikseen tehdystä hakemuksesta. Hakemuksen käsittelyyn sovelletaan, mitä 37—40 ja 42 §:ssä säädetään lupahakemuksen käsittelystä. Päätökseen sovelletaan, mitä 56 §:n 1 momentissa säädetään lupapäätöksen sisällöstä, 57 §:ssä lupapäätöksen antamisesta ja 58 §:ssä lupapäätöksestä tiedottamisesta. Lisäksi kaivosviranomaisen on viipymättä toimitettava jäljennös päätöksestä asianomaiselle hallinto-oikeudelle ja muutosta hakeneille. Se, joka on valittanut asianomaisesta lupapäätöksestä, voi hallinto-oikeudessa vaatia määräyksen kumoamista tai muuttamista ilman, että hänen olisi siitä erikseen valitettava.

Muutoksenhakutuomioistuin voi valituksesta kumota 1 ja 3 momentissa tarkoitetun määräyksen tai muuttaa sitä taikka muutoinkin kieltää 1 ja 3 momentissa tarkoitetun päätöksen täytäntöönpanon. Hallinto-oikeuden päätöksestä täytäntöönpanoa koskevassa asiassa voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain pääasian yhteydessä. Kaivoslaki 169 §

121 §

Kaivosturvallisuyslupa

Kun tuotannollisessa toiminnassa olevaa kaivosta laajennetaan uudella kaivosalueella tai kaivoksen apualueella, kaivosviranomainen voi hakijan esityksestä kaivoslupapäätöksessä päättää, että kaivostoimintaa laajentavaan alueeseen ei sovelleta, mitä edellä 1 momentissa säädetään kaivosturvallisuusslunan tarpeesta tai jäljempänä 130 §:ssä kaivosturvallisuusslunan muuttamisesta. (24.5.2017/307)

Muuta huomioitavaa

Kaivosyhtiö hakee kaivosluvan lisäksi samanaikaisesti ympäristönsuojelulain mukaista lupaa Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta NP4-rikastushiekka-altaan rakentamiselle ja NP-rikastushiekan läjittämiseksi uuteen altaaseen.

Lisäksi yhtiö on käynnistänyt luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisen poikkeamislupamenettelyn suunnitellun uuden NP4-altaan läntisen patorakenteen alle jäävän luontodirektiivin liitteen IV (b) lajin lapinleinikki -esiintymän hävittämiseksi. Lupaa haetaan Lapin ELY-keskukselta.

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 29.9.2017 Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon Agnico Eagle Finland Oy:n jättämällä hakemuksella.

Hakemuksen kohteena oleva kaivospiirin laajennusalue

Hakemuksen kohteena oleva laajennusalue sijoittuu seuraavien kiinteistöjen alueelle, Kittilä (261):

Tilan nimi	Tilan RN:o	Pinta-ala, ha
Lehtola	261-406-74-6	2,4
Rossimukka	261-406-9-1	1,3
Pajula	261-406-7-17	24,6
Kittilän valtionmaa IV	261-893-13-1	347,2
Rimpisuo	261-406-68-2	78,3
Rouralehto	261-406-64-4	33,1
Pikkurouravaara	261-406-64-3	18,1
Pirunkuru	261-406-64-2	20,1
Lehtoniemi	261-406-64-1	9,7
Mäki	261-406-50-1	22,8
Männikkö	261-406-50-2	7,5
	Yhteensä ha	565,1

Haettavan laajennusalueen pinta-ala on 565,1 ha.

Laajennusalue sijoittuu malminetsintä- ja valtausalueille, joissa hakijayhtiö on haltijana.

Kaivosalueen kartta on esitetty liitteessä 1. Kartta kaivospiirin laajennussuunnitelmasta on esitetty liitteessä 2.

Lähialueen asutuskeskittymät

Kaivosalueen lähimmät asutuskeskittymät sijaitsevat Rouravaarassa (0,8-1,5 km kaivokselta itään), Lintulassa (4 km kaivokselta länteen/lounaaseen) ja Kiistalassa (4-5 km kaivokselta etelään).

Hakemus

Hakemuksen liitteenä on toimitettu:

1. Maankäyttöselvitys
2. Selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi
3. Ympäristövaikutusten arviointiselostus liitteinen ja yhteysviranomaisen lausunto
4. Ounasjoen Natura-arvio (28.10.2016) ja sen täydennys (18.4.2017) sekä yhteysviranomaisen lausunto (Lapin ELY-keskus, 5.5.2017)
5. Kittilän kaivoksen kaivosalueen laajennussuunnitelma
6. NP4-altaan suunnitelmat
7. Hakijan kaupparekisteriote

Hakemus ilman liitteitä on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 3. Maankäyttöselvitys ilman viranomaisneuvottelujen muistioita on esitetty liitteessä 4. Selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi on esitetty liitteessä 5. Ympäristövaikutusten arviointiselostus ja yhteysviranomaisen lausunto on nähtävillä osoitteessa: [http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Asiointi/luvut_ja_ymparistovaikutusten_arviointi/Ymparistovaikutusten_arviointi/YVAhankkeet/Suurikuusikon_kaivoksen_tuotanto_ja_varastointimaaran_kasvattaminen/Suurikuusikon_kaivoksen_tuotanto_ja_vara\(33199\)](http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Asiointi/luvut_ja_ymparistovaikutusten_arviointi/Ymparistovaikutusten_arviointi/YVAhankkeet/Suurikuusikon_kaivoksen_tuotanto_ja_varastointimaaran_kasvattaminen/Suurikuusikon_kaivoksen_tuotanto_ja_vara(33199))

Yhteysviranomaisen lausunto Natura-arviosta on esitetty liitteessä 6.

Tiivistelmä hakemuksesta

Seuraavassa viitataan liitteessä 2 esitettyyn laajennussuunnitelmakarttaan ja liitteessä 3 esitettyyn kaivoslupahakemuksen kuvaan 10:

Lohko 1:

Rouramukkan ja Vääräkän välinen alue, joka sijaitsee sivukivialueen länsipuolella sen välittömässä läheisyydessä. Aluetta haetaan, koska sivukivialueen maisemointi- ja jälkihoitotoimet tulevat ulottumaan nykyisen kaivospiirin länsipuolelle. Sivukivialue tullaan luiskaamaan kaltevuuteen 1:2,5 ja alueen korkeus ei peittorakenteineen saa ylittää korkotasoa +255 metriä. Sivukivikasa tulee olemaan tuolloin noin 45 metriä korkea (maanpinnantasoo +210 m), jolloin peittorakenne ulottuu noin 110 metrin etäisyydelle alueen länsilaidasta. Sivukivialueen länsireuna on noin 50 metrin etäisyydellä nykyisestä kaivospiirin rajasta.

Lohko 2:

Rimminvuoman länsipuolinen alue. Kaivosalueen laajennusta ja alueen liittämistä osaksi Suurikuusikon kaivospiiriä (KaivNro 5965) haetaan, jotta nykyinen prosessivesien passiivinen käsittelyalue, pintavalutuskenttä 4 (Rimminvuoma) saadaan

liitettyä kokonaisuudessaan osaksi Kittilän kaivoksen kaivosaluetta. Alue antaa lisäpinta-alaa kaivostoimintojen (mm. pintamaiden läjitys) mahdolliselle laajentamiselle länsisuunnassa.

Lohko 3:

Kittilän kaivosalueella louhitaan tulevaisuudessa malmia kolmessa eri kaivoksessa (Suurikuusikko, Roura ja Rimpi). Rimpi-kaivoksella maanalainen louhinta aloitetaan vuonna 2019. Kittilän kaivoksen malmit sijaitsevat pääosin pohjois-eteläsuuntaisessa ruhjevöhykkeessä ja niiden tällä hetkellä tunnetut jatkeet ulottuvat nykyisen kaivospiirin rajan pohjoispuolelle, yli kilometrin syvyydessä. Louhinta ja malminetsintä maanalla ulottuu nykyisellään nykyisen kaivospiirin rajan tuntuun, joten lohkon 3 aluetta haetaan osaksi Suurikuusikon kaivospiiriä (KaivNro 5965), jotta louhinta ja maanalainen malminetsintä voi edetä suunnitelmien mukaisesti myös tulevaisuudessa.

Lohko 4:

Kaivosalueen laajennusta ja alueen liittämistä osaksi Suurikuusikon kaivospiiriä (KaivNro 5965) haetaan, jotta kaivosalueelle saadaan lisää NP-rikastushiekan varastointikapasiteettia ja toimintaa Kittilän kaivoksella voidaan jatkaa myös vuodesta 2020 eteenpäin, kun NP3-altaan varastointikapasiteetti ehtyy.

Agnico Eagle Finland Oy suunnittelee uuden NP-rikastushiekka-altaan (NP4) rakentamista nykyisen kaivosalueen pohjoispuolelle. Suunnitteilla oleva uusi NP4-allas on tarkoitus rakentaa nykyisen rikastushiekka-altaan (NP3) pohjoispuolelle. Nykyinen kaivospiirin raja kulkee NP3 -altaan pohjoispuolella. Yhtiö on aloittanut neuvottelut maanomistajien kanssa maa-alueiden käyttö-/omistusoikeuksien hankkimiseksi. Kaivosalueen käyttö- ja omistusoikeuden lunastaminen tullaan suorittamaan kaivostoimituksen yhteydessä. Yhtiö hakee myös kaivoslain 169 §:n mukaista lupaa uuden altaan rakentamistöiden aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta niiden alueiden osalta, joihin yhtiöllä on käyttö- ja omistusoikeus.

Kaivoksen toiminnassa muodostuu rikastushiekkaa käytännössä yhtä paljon kuin malmia käsitellään rikastamalla, koska kultapitoisuus on suhteellisen pieni suhteessa syötettävään malmimäärään. Vaahdotuksen rikastushiekka (NP-hiekka) muodostaa valtaosan rikastushiekan kokonaismäärästä. Vuosittain muodostuvasta NP-hiekasta noin viidesosa on käytetty viime vuosina maanalaisen kaivoksen louhostäyttöön. Suurin osa NP-hiekasta varastoidaan NP3-altaaseen. NP-rikastushiekan osuus rikastamalla syntyvän rikastushiekan kokonaismäärästä on vaihdellut eri vuosina 76 prosentista 87 prosenttiin. Yhtiön päivittämän tuotantosuunnitelman mukaisesti NP3-altaan kapasiteetti ehtyy viimeistään alkuvuodesta 2020. Yhtiö tarvitsee näin ollen lisää NP-rikastushiekan varastointikapasiteettia vuodesta 2020 lähtien, jotta kaivoksen toimintaa voidaan jatkaa nykyisen tuotantosuunnitelman mukaisesti vuoteen 2035 saakka. Kaivoksen toiminta-aika voi jatkua tätä pidempäänkin malminetsinnän tuloksista riippuen.

Uuden NP4-altaan rakentamisen arvioidaan käynnistyvän loppuvuodesta 2018.

Lohko 5:

Pikku Rouravaaran alue. Agnico Eagle Finland Oy:llä on voimassa oleva valtaus-alue (KaivNro 9046/1) kyseisellä alueella. Yhtiö on kartoittanut alueen kallioperää ja todennut alueen soveltuvan hyvin mahdolliseen tarvekiven louhintaan. Tästä syystä aluetta haetaan osaksi Suurikuusikon kaivospiiriä (KaivNro 5965).

Tiivistelmä NP4-altaan rakentamissuunnitelmista

NP4-altaan suunnittelussa on ensisijaisena kriteerinä ollut täyttää patoturvallisuuslain (494/2009) ja -asetuksen (319/2010) sekä patoturvallisuusohjeen mukaiset tekniset vaatimukset (Isomäki ym., 2012). Suunniteltu uusi NP-rikastushiekan varastointiallas tullaan alustavasti rakentamaan yhdeksässä vaiheessa tasolta +231,5 m tasolle 250 metriä. Huomioitavaa on, että kaikki korotusvaiheet on alustavasti suunniteltu toteutettavan alavirtaan-menetelmällä. Altaan korotuskataulu tulee tarkentumaan altaan detaljisuunnittelun yhteydessä.

Uuden läjitysalueen pinta-ala on laajimmillaan noin 175 hehtaaria. Yhtiö kartoittaa aktiivisesti keinoja NP-rikastushiekan kiintoainepitoisuuden kasvattamiseksi ja vesipitoisuuden pienentämiseksi. NP4-altaan rakenne on näin suunniteltu siten, että rikastushiekan läjittäminen altaaseen onnistuu sekä vesilietteenä että suodatettuna. Yhtiö jatkaa omatoimista tarkkailua rikastushiekan geoteknisten ja geokemiallisten ominaisuuksien selvittämiseksi. Mikäli rikastushiekan läjittyminen altaaseen sen mahdollistaa, voidaan uuden NP4-altaan tulevat korotusvaiheet toteuttaa myös ylävirtaan menetelmällä.

NP4-altaaseen tullaan läjittämään ominaisuuksiltaan vastaavaa rikastehiekkää kuin NP3-altaaseen. Purku ja läjitystapa tapahtuvat spigotoimalla. Altaan pohjarakenne sekä märän puolen luiska on täysin vuorattu bitumigeomembraanilla. Pattojen korotus tapahtuu vaiheittain alavirtaan menetelmällä. Ennen altaan rakentamista alueelta poistetaan kasvillisuus ja varmistetaan hyvä moreeniperustus. Uusi NP4-allas on pohjarakenteiden osalta suunniteltu vastaamaan nykyisin läjityskäytössä olevan NP3-altaan pohjarakennevaatimuksia. Altaan pohjalle jätetään vähintään 1.0 m tiivis moreenikerros, jonka veden johtavuus on enintään 1×10^{-7} m/s. Moreenikerroksen päälle asennetaan vielä keinotekoinen bitumigeomembraanikerros.

Agnico Eagle Finland Oy on käynnistänyt neuvottelut suunnitellun uuden NP4-altaan alle jäävien maa-alueiden käyttö-/omistusoikeuden hankkimiseksi. Uuden altaan rakentamisen vaiheistaminen on suunniteltu siten, että yhtiö saa lisää NP-rikastushiekan varastointikapasiteettia siltä alueelta, jossa yhtiöllä jo on maa-alueiden käyttöoikeudet sovittuna. Yhtiö varautuu rakentamaan altaan keskelle moreenipenkereet (kermin yläpuolelle) estämään rikastushiekan leviämisen allasalueen alle jääville tiloille, joille yhtiöllä ei vielä ole käyttöoikeutta. Tästä

johtuen yhtiö hakee myös kaivoslain 169 §:n mukaista lupaa uuden altaan rakentamistöiden aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta niiden alueiden osalta, joihin yhtiöllä on käyttö- ja omistusoikeus.

Suunnitellun uuden NP4-altaan rakentamisen sekä käytön aikaisia ympäristövaikutuksia arvioitiin yhtiön tuotantomäärän sekä NP-rikastushiekan varastointikapasiteetin kasvattamista käsittelevässä ympäristövaikutusten arviointimenetelyssä. Altaan suunnitelmat eivät ole altaan kokonaispinta-alan osalta muuttuneet, joten arviointien päivittämiselle ei ole ollut tarvetta ympäristö- ja kaivoslupamenettelyjen aikana.

Allasalueen maaperäaineistoa on tarkennettu YVA-menettelyn mukaisesta vuoden 2017 alussa toteutetuista maaperäanalyyseistä. Tutkimusten perusteella alueen maaperä on kauttaaltaan pohjamoorenia. Alueen maaperää on tarkemmin selvitetty kaivoslupahakemuksessa (liite 3).

Kaivoksen sulkeminen on ympäristönsuojelulain sekä kaivoslain nojalla säänneltyä. Suunnitellun uuden NP4-altaan sulkemistoimet on esitetty toteutettavaksi nykyisen NP3-altaan sulkemisvelvoitteiden mukaisesti. NP3-rikastushiekka-altaan peiterakenne on suunniteltu kuperaksi niin, että sade- ja sulamisvedet valuvat pois. Tiivis pintarakenne estää sadeveden pääsyn rikastushiekkaan. NP3-allas peitetään lupaehtojen (PSAVI 72/2013/1) mukaisesti pintarakenteella, joka koostuu vähintään 0,5 m paksusta tiivistyskerroksesta ja jonka materiaalin vedenläpäisevyys on enintään 1.0×10^{-9} m/s. Tiivistyskerroksen päälle levitetään vähintään 0,3 m paksu, hyvin vettä läpäisevä kuivatuskerros ja 0,5 m paksu kasvukerros. Sadevedet virtaavat rikastushiekka-altaan reunoille ja edelleen alueen ympärysojiin ja alapuoliselle suoalueelle. Puustoksi istutetaan alueella luontaisesti viihtyviä lajeja. Määräykset suunnitellun uuden NP4-altaan sulkemisen osalta tarkentuvat kuitenkin NP4-altaan ympäristölupamenettelyn yhteydessä.

Sulkemistoimien tavoitteena on toteuttaa kaivostoimintojen sulkemis- ja maisemointitoimet minimoimalla riskit ympäristön pilaantumiselle. Sulkemistoimien jälkeisiä vaikutuksia seurataan ympäristötarkkailuohjelman mukaisesti myös kaivostoiminnan loputtua. Sulkemistoimenpiteet ajoittuvat altaan osalta aikaisintaan vuoden 2035 jälkeiseen aikaan, kun kaivostoiminta Kittilän kaivoksella nykyisen tuotantosuunnitelman mukaisesti päättyy.

Kaavatilanne

Agnico Eagle Finland Oy:n Kittilän kaivosalueella ei ole oikeusvaikutteista yleis- tai asemakaavaa. Kaivosalue on maakuntakaavassa merkitty kaivosalueeksi merkinnällä EK 1906. Laajennusalue kohdistuu maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M) ja erityisesti poronhoitoa varten tarkoitetun alueen rajan pohjoispuolelle. Haettavalla kaivospiirin laajennusalueella on voimassa Tunturi-Lapin maakuntakaava.

Laajennusaluetta lähin osayleiskaava, Hanhimaan- Lintulan osayleiskaava, sijaitsee noin kuuden kilometrin etäisyydellä lounaasta. Maakuntakaava on vahvistettu ympäristöministeriössä 23.6.2010 ja se on saanut lainvoiman 16.5.2012. Yhtiö on keskustellut hankkeen kaavamenettelyn tarpeesta YVA-menettelyn yhteydessä. Lapin ELY-keskuksen ja Lapin liiton linjauksen (22.9.2014) perusteella kaavoituksen tarve ei ole välttämätön suunnitellun uuden NP4 -altaan osalta, mutta maankäytön suhde alueen muuhun maankäyttöön pitää arvioida. Maankäyttöselvitys on esitetty liitteessä 4.

Erityinen poronhoitoalue

Laajennusaluehakemus sijoittuu erityiseen poronhoitoalueeseen kuuluvalla Kuivasalmen paliskunnan alueelle. Poronhoitolain 53 §:n mukainen neuvottelu hankkeesta on järjestetty Kuivasalmen paliskunnan edustajien kanssa YVA-menettelyn yhteydessä loppuvuodesta 2015.

Lupaviranomaisen tulee erityisellä poronhoitoalueella selvittää yhteistyössä alueella toimivien paliskuntien kanssa luvan mukaisesta toiminnasta aiheutuvat haitat poronhoidolle.

Asian selvittämiseksi lupaviranomainen voi tarvittaessa järjestää tilaisuuden, johon kutsutaan kuultavaksi asianomaisten paliskuntien, hakijan, alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen, kunnan, kalastusalueen ja yhteisömettien edustajat. Neuvotteluelvoitteesta säädetään lisäksi poronhoitolain 53 §:ssä. Kaivoslaki 38 §

Hakemuksessa todetaan, että suunnitellun uuden NP4-altaan alue, kuten muukaan kaivosalue, ei pantatietojen perusteella ole nykyisin porojen kannalta potentiaalista laidunaluetta. Kaivosalueen laajentuminen nykyisen kaivosalueen pohjoispuolelle ei näin juurikaan heikennä tilannetta poronhoidon osalta nykytilanteeseen verrattuna. Kaivoksen kuljetusreiteillä tapahtuvien porokolareiden määrän ennakoita kasvavan hieman, noin 1,3 %.

Luontoselvitykset, luonnonsuojelualueet ja kulttuuriympäristö

Suunnitellun uuden NP4-altaan alle jäävien maa-alueiden luontoselvitykset toteutettiin YVA-menettelyn yhteydessä.

Suunnitellun NP4-altaan läheisyydestä kartoitettiin suojeltua lapinleinikkiä, joka on luontodirektiivin (92/62/EY) liitteiden II ja IV (b) laji, luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu ja kuuluu Suomen kansainvälisiin vastuulajeihin. Lapinleinikkiä ei ole luokiteltu uhanalaiseksi (LC I. Least Concern, Rassi ym. 2010). EU:n alueella lapinleinikkiä esiintyy ainoastaan Ruotsissa ja Suomessa. Viimeisimmän vuonna 2013 EU:n komissiolle tehdyn luontodirektiivin artiklan 17 mukaisen raportoinnin mukaan lapinleinikin suojelutasoa pidetään Suomessa suotuisana (Syke, 2017).

Lähin lapinleinikkiesiintymä sijaitsee n. 50 m etäisyydellä pääpadosta. Uuden altaan pääpadon sijaintia tarkistettiin YVA-menettelyn yhteydessä. Vaikka esiintymä ei todennäköisesti jää patorakenteen tai sitä ympäröivän tukitietön alle, voi uusi allasalue vaikuttaa allasalueen länsiosan suojuotin vesitalouteen siten, että altaan läheisyydessä sijaitsevan lapinleinikin elinolot heikentyvät. Tästä syystä yhtiö on käynnistänyt luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisen poikkeamislupamenettelyn havaitun suojuotin esiintymän hävittämiseksi. Seurujoen ranta-alueen luonnontilaisen esiintymän elinvoimaisuuteen suunnitellulla uudella NP4-altaalla ei arvioida olevan heikentävää vaikutusta. Poikkeamislupaa on haettu Lapin ELY-keskukselta.

Laajennusalueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita, kulttuuriympäristöjä tai kohteita. Laajennusalueesta runsaan kuuden kilometrin etäisyydellä lounaassa sijaitseva Lintulan kylä on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009) Kittilän jokivarsi- ja järvenranta-asutus. Kiistalan kylässä on kaksi tunnettua muinaisjäännöstä *Vierelä* (1000000917) ja *Lapinvainio* (1000000954). Lisäksi Kiistalan kylässä Palolahden tilalla on 1870-luvulta peräisin oleva rakennus, jota varten on haettu rakennusperinnön hoitoavustusta. Kiistalan kylä sijaitsee laajennusalueesta noin kahdeksan kilometrin etäisyydellä eteläsuunnassa.

Noin neljän kilometrin etäisyydellä kaivosalueen laajennuksen etelä-kaakkoispuolella sijaitsevat Loukisen latvasuot Natura-alue (FI1300605, SCI/SPA). Valtaosa alueesta on luonnonsuojelualuetta (Loukisen latvasoiden soidensuojelualue SSA120142), alueen koillisosassa on myös vanhojen metsien suojeluohjelmaan kuuluva rajaus (Annikinpalo AMO120288). Muut Natura-alueet sijaitsevat yli 10 km etäisyydellä hankealueesta. Hankealueen lähiympäristössä ei sijaitse huomiotavia perinnemaisemakohteita. Seudulla ei sijaitse myöskään kansainvälisesti tai kansallisesti arvokkaita lintualueita.

Kaivosviranomaisen päätökset yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavista määräyksistä Suurikuusikon kaivospiirille

Päätöksen 24.6.2014 mukaan:

Lupamääräys 1

Kaivostoiminta ei saa aiheuttaa haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

Lupamääräys 2

Kaivostoiminnasta ei saa aiheutua huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle eikä yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

Lupamääräys 3

Kaivostoiminta tulee järjestää siten, ettei louhinnassa ja esiintymän hyödyntämisessä tapahdu kaivosmineraalien ilmeistä tuhlausta, eikä toiminnalla vaaranneta tai vaikeuteta kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä.

Perustelut: Kaivoslaki 18 §

Lupamääräys 4

Kaivosluvan haltija on velvollinen vuosittain toimittamaan kaivosviranomaiselle selvityksen esiintymän hyödyntämisen laajuudesta ja tuloksista tämän luvan mukaiselta alueelta. Selvityksessä on ilmoitettava louhitun malmin ja sivukiven määrä, kaivoksella käsitellyn pintamaan määrä tonneina, kaivoksella tuotetun rikasteen tai vastaavan välituotteen määrä tonneina, kaivoksella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyökuukausina ja erittely kaivoslain 17 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista kaivostoiminnan sivutuotteista.

Perustelut:

Kaivoslaki 18 § 2 momentti ja valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 31 §

Lupamääräys 5

Kaivosluvan haltijan on asetettava 1 568 700 euron suuruinen omavelkainen pankkitakaus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain mukaisia lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten.

Kaivosvakuus on asetettava viimeistään vuoden kuluttua tämän päätöksen antamisesta.

Perustelut

Kaivoslain mukainen vakuuspäätös perustuu yhtiön jälkihoitotöistä laatimaan kustannusarvioon ja se kattaa myös käynnissä olevan Suurikuusikon laajennuksen. Kaivosvakuudella katetaan seuraavaa:

Toiminnan päätyttyä avolouhoksesta ja maanalaisesta kaivoksesta poistetaan kaikki tarpeettomat rakenteet, kemikaalit, räjähdysaineet, sähkölaitteet, työko-

neet ja jätteet. Jälkihoitovaiheen turvallisuuden kannalta hyödylliset rakenteet jätetään paikalleen. Avolouhoksen reunat luiskataan ja muotoillaan. Avolouhokseen johtavat ajoluiskat suljetaan lohkarilla ja avolouhos aidataan niiltä osin, kun se ei toiminnan aikana ollut aidattu.

Maanalaiseen kaivokseen johtavat vinotunnelit, ilmanvaihtokuilut ja kaivokseen johtavat tiet suljetaan ja näin estetään ulkopuolisten pääsy kaivostiloihin. Sortuma- ja painumavaaralliset alueet tullaan rajaamaan ja merkitsemään maastoon varoituskyltein varustetuilla aidoilla.

Alueen sisäiset tiestöt puretaan niiltä osin, kun niitä ei tarvita alueen jatkokäytössä tai jälkihoidon aikaisessa ympäristötarkkailussa. Kaivoksen sähkölinja jää joko paikalleen (jos alueelle on saatavissa muuta toimintaa) tai puretaan.

Kaivoslaki 108 §, 109 § ja 181 §

Lupamääräys 6

Lupamääräykset tarkistetaan 1.6.2024. Mikäli Suurikuusikon kaivospiirin toiminnassa tapahtuu tai havaitaan (Tukesin kaivostarkastuksissa) oleellisia muutoksia, tarkistusväliä aikaistetaan.

Perustelut

Kaivoslaki 62 §

Päätöksen 4.3.2016 mukaan:

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pitää antamansa lupamääräyksen 5 (päätöksessä 24.6.2014) ennallaan, lukuunottamatta sitä lupamääräyksen kohtaa, jossa on todettu, että kaivosvakuus on asetettava vuoden kuluttua tämän päätöksen antamisesta. Muutos lupamääräykseen johtuu siitä, että kaivosvakuus on jo asetettu. Tässä päätöksessä lupamääräys 5 annetaan seuraavassa muodossa:

Lupamääräys 5

Kaivosluvan haltijan on asetettava 1 568 700 euron suuruinen omavelkainen pankkitakaus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain mukaisia lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten.

Perustelut

Kaivoslain mukainen vakuuspäätös perustuu yhtiön jälkihoitotöistä laatimaan kustannusarvioon ja se kattaa myös käynnissä olevan Suurikuusikon laajennuksen. Kaivosvakuudella katetaan seuraavaa:

Toiminnan päätyttyä avolouhoksesta ja maanalaisesta kaivoksesta poistetaan kaikki tarpeettomat rakenteet, kemikaalit, räjähdysaineet, sähkölaitteet, työkooneet ja jätteet. Jälkihoitovaiheen turvallisuuden kannalta hyödylliset rakenteet jätetään paikalleen. Avolouhoksen reunat luiskataan ja muotoillaan. Avolouhokseen johtavat ajoluiskat suljetaan lohkareilla ja avolouhos aidataan niiltä osin, kun se ei toiminnan aikana ollut aidattu.

Maanalaiseen kaivokseen johtavat vinotunnelit, ilmanvaihtokuilut ja kaivokseen johtavat tiet suljetaan ja näin estetään ulkopuolisten pääsy kaivostiloihin. Sortuma- ja painumavaaralliset alueet tullaan rajaamaan ja merkitsemään maastoon varoituskyltein varustetuilla aidoilla.

Alueen sisäiset tiestöt puretaan niiltä osin, kun niitä ei tarvita alueen jatkokäytössä tai jälkihoidon aikaisessa ympäristötarkkailussa. Kaivoksen sähkölinja jää joko paikalleen (jos alueelle on saatavissa muuta toimintaa) tai puretaan.

Kaivoslaki 108 §, 109 § ja 181 §

Lupamääräykset tarkistetaan päätöksessä 24.6.2014 annetun lupamääräyksen 6 mukaisesti.

Kaivosyhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi

Kaivosyhtiön selvitys on esitetty liitteessä 5.

Kittilän kaivos on asettanut edellä mainitun 1.6 M€ kaivoslain mukaisen vakuuden kaivosalueen lopetus- ja jälkihoitotoimenpiteiden suorittamista varten.

Kaivosyhtiö arvioi hakemuksessaan, että kaivosalueen laajennuksesta huolimatta kaivoslain mukainen vakuus pidettäisiin ennallaan. Kaivosyhtiö esittää selvityksessään lisäksi, että suunnitellun uuden rikastushiekan läjitysalueen (NP4) ympäristönsuojelulain mukaiset vakuudet kattavat läjitysalueen sulkemiseen kohdistuvat kustannukset.

Lausuntopyynnöt ja asianosaisten kuuleminen

Ennen asian ratkaisemista Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) varaa mahdollisuuden esittää muistutuksia ja mielipiteitä kaivoslupahakemuksesta. Kaivoslaki (621/2011) 39 §

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pyytää ennen päätöksentekoa hakemuksesta lausunnot Kittilän kunnalta, Lapin ELY-keskukselta, Lapin liitolta, Kuivasalmen paliskunnalta, Paliskuntain yhdistykseltä, Kainuun ELY-keskukselta (patoasiat) ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituilta tahoilta. Kaivoslaki (621/2011) 37 § ja kaivosasetus (391/2012) 25 §

Kuulemisesta ilmoitetaan asianosaisille kirjeitse. Asian vireilläolosta ilmoitetaan myös Lapin Kansa -lehdessä. Kaivoslaki (621/2011) 40 §

LIITTEET

1. Kaivospiirin kartta
2. Kartta kaivospiirin laajennusalueesta
3. Kaivoslupahakemus ilman liitteitä
4. Maankäyttöselvitys ilman viranomaisneuvottelujen muistioita
5. Selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta
6. Yhteysviranomaisen lausunto Natura-arviosta